

Autorské právo: aktuální problémy

**Regionální funkce knihoven 2009
16.9.2009 Pardubice
vit.richter@nkp.cz**

Hlavní témata

□ Masová digitalizace a autorské právo

❖ **Aktivity Google, Europeana**

□ Služby EDD = elektronické dodávání dokumentů

❖ **Licenční smlouva na EDD**

Google - books

[Web](#) [Obrázky](#) [Mapy](#) [Zprávy](#) [Skupiny](#) [Blogy](#) [Gmail](#) [další](#) ▼

[Moje knihovna](#) | [Přihlásit se](#)

Hledat knihy

[Rozšířené vyhledávání knih](#)

Vyhledávejte úplné texty knih a objevte nové.

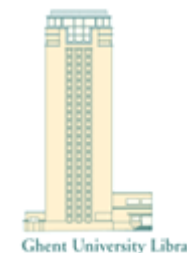
Společnost Google dosáhla [převratné dohody](#) s autory a vydavateli.

[O službě Knihy Google \(beta\)](#) - [Nápověda](#) - [Pravidla ochrany osobních údajů](#) - [Režim HTML](#) - [Informace pro vydavatele](#) - [Domovská stránka Google](#)

©2009 Google

Partneři Google

Základní údaje o službě Google Books

Zdigitalizováno cca 7 mil. knih

Základní služby

❖ Prohledávání plných textů 7 mil. knih

❖ Přečíst nebo stáhnout text knihy (volná díla)

❖ Koupit knihu

❖ Půjčit knihu

V budoucnu

❖ Za úplaty číst nebo stáhnout knihy chráněné autorským právem

❖ Uzavřeny dohody s 30 000 vydavateli

❖ Partner programme – prohlížení, prodej u vydavatele

Autorská práva - soudní spory

- ❑ 2004 – Google uzavírá dohodu o digitalizaci s několika velkými knihovnami – zahajuje digitalizaci jejich fondů
- ❑ Vydavatelé a autoři podávají žalobu na Google
 - ❖ Neoprávněná digitalizace
 - ❖ Zveřejňování úryvků z digitalizovaných děl
- ❑ 2008 – dohoda o vyrovnání:
 - ❖ 125 mil. USD na vyrovnání s autory
 - ❖ Držitelé práv získají 63 % příjmů z prodeje digitálního díla
 - ❖ Vytvoření rejstříku držitelů práv
 - ❖ Možnost odstoupit od vyrovnání do 5.9.2009
 - ❖ Dohoda platí pouze pro USA
- ❑ Amazon, Microsoft, Yahoo a Internet Archive: koalice proti Google
 - ❖ Snahy o monopolizaci přístupu ke knihám
- ❑ Září 2009 – slyšení Google u Evropské komise

Europeana – Evropská digitální knihovna

europaena
think culture

[My Europeana](#) [Communities](#) [Partners](#) [Timeline \(beta\)](#) [Thought lab](#)

This is Europeana - a place for inspiration and ideas. Search through the cultural collections of Europe, connect to other user pathways and share your discoveries. [Find out more](#)

[Advanced search](#)

Více než 4 mil. objektů: knihy, fotografie, mapy, zvuk. nahrávky, filmy, záznamy sbírek knihoven, archivů, muzeí

Share your ideas:

[Send us feedback](#) →

People are currently thinking about:

[Manchester United](#) →

[Cambridge](#) →

[Oxford](#) →

Timeline navigator:

[Browse through time.](#) →

New content:

[From our partner museums, archives, libraries and audio-visual collections](#) →

Europeana

- ❑ Projekt podporovaný Evropskou komisí
- ❑ Podpora národních vlád a ústředních institucí (například národních knihovny)
 - ❖ Projekt NK ČR a MZK na digitalizaci českých knih
- ❑ Snahy o řešení problematiky autorských práv
 - ❖ Osiřelá díla
 - ❖ Knihy (díla), která nejsou k dispozici na trhu
 - ❖ Licencování chráněných děl
 - ❖ Registry držitelů autorských práv

Vyhlídky do budoucnosti

- ❑ Masová digitalizace tištěné produkce bude pokračovat – cca do 10 – 20 let
- ❑ Aktivity Google? – světový monopol?
- ❑ Evropa – novely autorských zákonů, licencování
 - ❖ Osiřelých děl
 - ❖ Děl nedostupných na trhu
- ❑ Rejstřík držitelů majetkových práv
- ❑ Placení za užití autorsky chráněných děl
 - ❖ Konec volného přístupu k informacím?
 - ❖ Licencování, využití a vyplacení odměny vyžaduje podrobné údaje o držitelích práv
 - ❖ Podrobnější bibliografický popis – systém DRM
- ❑ Úloha knihoven???
 - ❖ Rejstřík držitelů práv - spolupráce
 - ❖ Agregace poptávky
 - ❖ Licencování – zajištění volného přístupu k informacím
 - ❖ Vypořádání majetkových práv – platba odměn

Licenční smlouva na poskytování služby EDD

- Služby EDD v ČR
- Licenční smlouva na EDD

Služby EDD v ČR

- Virtuální polytechnická knihovna
- e-PK - Elektronická pedagogická knihovna
- eDDO – Národní knihovna ČR
- Studijní a vědecká knihovny v Hradci Králové

Virtuální polytechnická knihovna

<http://www.vpk.cz>

The screenshot shows the homepage of the Virtual Polytechnical Library (VPK). At the top, there is a navigation bar with the STK logo and the text 'STÁTNI TECHNICKÁ KNIHOVNA'. To the right of the logo are several icons representing different services or partners, including 'S H', 'SISTEM KRAMERIUS', 'TECH', 'ISSN', 'VPK', and an information icon. Below the navigation bar is a search bar with the text 'rychlé hledání v katalogích' and an 'OK' button. A horizontal menu below the search bar contains links for 'Úvodní stránka', 'Služby', 'Uživatelské konto', 'Katalogy a databáze', 'O nás', 'Formuláře', 'Kontakty', and 'Mapa stránek'. The main content area is titled 'Virtuální polytechnická knihovna (VPK)'. It contains a paragraph describing the VPK as a joint project of technical libraries, aimed at increasing the accessibility of information sources. Below this is a section titled 'Vstup pro registrované uživatele VPK' with a warning that users must agree to terms and conditions. Further down, there is a section 'Jaké služby VPK nabízí?' which lists various services like article copies, online journals, and document delivery. At the bottom, there is a section 'Jak se stát uživatelem VPK?' which explains the registration process and the need for a user account. On the left side of the page, there is a vertical menu with links for 'Návrat o úroveň výš', 'Souborný katalog', 'Vstup pro registrované uživatele', 'Co to je VPK?', 'Knihovní řád', 'Ceník služeb', 'Deklarace', 'Seznam účastnických knihoven', 'Nápověda', 'Smlouva pro fyzické osoby', 'Smlouva pro právnické osoby', 'Kontakt', and 'Informace pro účastnické knihovny'. At the bottom left, there is a login section titled 'přihlášení' with fields for 'Č. průkazu' and 'PIN', and a 'přihlásit' button. Below the login section, there are links for 'Bezpečný přístup (SSL)' and 'Problémy a přiblížení nebo Důležité'.

e-PK - Elektronická pedagogická knihovna

e-PK - Elektronická pedagogická knihovna

e-PK

Úvodní strana

Informace o e-PK

Knihovní řád a další dokumenty

Ceník služeb

Smlouva s fyzickou osobou

Smlouva s právnickou osobou

Služby

Vstup pro registrované uživatele

Registrační formulář pro fyzickou osobu

Vstup pro účastnické knihovny

Nápověda, FAQ

Kontakt

O aplikaci

Vážení uživatelé,

vítáme vás ve zkušebním provozu nového prostředí služby e-PK – elektronické pedagogické knihovny.

Nové prostředí e-PK v sobě skrývá nový software, který rozvíjí možnosti poskytovaných služeb se stále větším využíváním technologií internetu.

e-PK poskytuje [služby](#) zaměřené především na periodika, oblast literatury, ve které se nové informace objevují nejrychleji. Stejně jako v klasické knihovně si můžete v [online databázi](#) vybrat záznam článku a objednat jeho [kopii](#) – elektronickou nebo papírovou, nebo si můžete objednat jakýkoliv článek z časopisu, odebíraného některou ze spolupracujících pedagogických knihoven. Kopii článku můžete dostat poštou nebo vám bude – při dodržení závazků vyplývajících z [autorského zákona](#) – zpřístupněna na vašem uživatelském kontě v elektronické podobě. Dále nabízíme [meziknihovní služby](#) a [rešeršní služby](#).

[Ceny](#) za služby jsou stejné jako v klasické knihovně, liší se pouze v autorském poplatku za elektronické kopie z dokumentů v ochranné lhůtě autorského zákona.

Služby e-PK můžete využívat po zaregistrování se do e-PK. Uživatelem e-PK se může stát [fyzická i právnická](#) osoba. [Předregistrace fyzické osoby](#) se provádí prostřednictvím webového formuláře a následným podpisem [smlouvy](#), kterou vám systém doplní vašimi údaji po předregistraci a připraví ke stažení, resp. která je [k dispozici](#) na webové stránce e-PK a kterou po vyplnění zašlete na adresu: Národní pedagogická knihovna Komenského, e-PK, Mikulandská 5, 116 74 Praha 1

[Právnická osoba](#) se do e-PK přihlašuje prostřednictvím smlouvy, která je [k dispozici](#) na webové stránce e-PK a kterou po vyplnění zašlete na adresu [NPKK](#).

Po registraci vám bude založeno uživatelské konto, tj. webová stránka dostupná výhradně pro vás po zadání vašich autorizačních údajů. Abyste mohli služby objednávat, je třeba vložit finanční hotovost jako zálohu (předplatné). Více informací v [Knihovním řádu e-PK](#).

Doufáme, že se vám bude nové prostředí i inovované služby líbit a těšíme se na Vás.

SC e-PK

<https://www.epk.cz>

eDDO – Národní knihovna ČR

doc.nkp.cz

eDDO - dodavatelské centrum pro společenské a přírodní vědy

VSTUP DO SYSTÉMU

UPOZORNĚNÍ:

Uživatelé eDDO bychom rádi upozornili, že služby podle současných smluv budou poskytovány pouze do 31.1.2009. Po 1.2.2009 budou služby poskytovány až po uzavření nové smlouvy.

Objednávky zaslané do uzavření nové smlouvy budou vyřízeny po jejím podpisu.

Děkujeme za pochopení.

30.1.2009

[Autorské poplatky](#)

[Ceník](#)

[Všeobecné podmínky - Knihovní řád eDDO](#)

Co je eDDO?

eDDO je systém knihoven (tzv. digitalizačních pracovišť), které se rozhodly poskytovat formou document delivery kopie z dokumentů ze svého fondu. Cílem je zjednodušit přístup k fondům knihoven s humanitním zaměřením co největšímu počtu uživatelů. Jedná se o expresní službu, termín vyřízení objednávky je 48 hodin (pokud není uvedeno jinak).

Pravidla poskytování služby eDDO se řídí kolektivní smlouvou uzavřenou dne 29.12.2008 mezi knihovnami a agenturou Dilia. Od 1.2.2009 tak má uživatel možnost zvolit si formu finální uživatelské kopie. Kolektivní smlouva rovněž ukládá poskytovatelům služby eDDO povinnost vybírat za poskytnuté kopie autorské poplatky, a ty následně odvádět agentuře Dilia.

Kdo je účastníkem eDDO?

V systému eDDO jsou zapojeny tři typy účastníků:

- "Správce" – správcem systému je NK ČR.
- "Digitalizační pracoviště" – knihovna, která se rozhodne zpřístupnit své fondy prostřednictvím eDDO a poskytovat elektronické kopie dokumentů. Zároveň má možnost kopie od jiných knihoven objednávat.
- "Uživatel" – jednotlivec či knihovna, který objednává kopie prostřednictvím systému eDDO.

[Smlouva o uživatelském kontě \(právnícká osoba\) + Čestné prohlášení](#)

[Smlouva o uživatelském kontě \(fyzická osoba\)](#)

[Smlouva o poskytování služby elektronického dodávání dokumentů koncovému uživateli](#)

[Informace pro digitalizační pracoviště](#)

[eDDO](#)

[Informace pro uživatele](#)

Licenční smlouva na poskytování služby EDD

Uzavřena: leden 2009

Národní knihovna ČR - Dilia

Dilia - Windows Internet Explorer
http://www.dilia.cz/search.php?rsvellkost=uvod&rstext=all-phpR5-all&rstema=29&stromhmenu=3:23:29

Soubor Úpravy Zobrazit Oblíbené položky Nástroje Nápověda
pdf Search PDF
Odkazy HIFI 1188 Atlas BIBLIO Caramba Centrum Citace CS ČSÚ Čtenář Gallery Google GRAND Ikaros INTRANET Jyxo KATIF Mailex Mapy MI Mindomo MK MV

Hledání
rozšířené vyhledávání
hledat

O NÁS
AGENTURA
KOLEKTIVNÍ SPRÁVA
INFORMUJEME
PRO NAKLADATELE
PRO AUTORY
PRO UŽIVATELE
dovoz kopírek/tiskáren
rozmnožovací služby
restaurace/hotely
kabelový přenos
knihovny
KONTAKTY

českých
hudební katalog

Krátkého 1
Praha 9
190 03
IČO: 65401875
DIČ: CZ65401875
Tel.: 266 199 811
Fax: 266 999 899

Dilia divadelní, literární, audiovizuální agentura občanské sdružení

o nás kontakt dokumenty dotazy zprávy

Základní informace pro knihovny

20. 01. 2009

Dilia coby kolektivní správce práv autorů slovesných děl a Národní knihovna ČR spolupracují za účelem vypořádání autorských práv knihovnami ve třech oblastech.

Jedná se o:

- veřejná čtení pořádaná knihovnami;
- elektronické dodávání dokumentů knihovnami (EDD);
- vytváření statistik výpůjček potřebných pro účel uzavření smlouvy na půjčování děl knihovnami (autorské).

V článcích níže se dozvíte více o tom, co tato spolupráce pro jednotlivé knihovny znamená.

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA - PRO UŽIVATELE - knihovny

Veřejná čtení

20. 01. 2009

DILIA a Národní knihovna ČR uzavřely hromadnou smlouvu na veřejná čtení.

Výhodou této smlouvy je, že jednotlivým knihovnám systému knihoven k získání licence pro veřejná čtení děl stačí jeho řádné ohlášení prostřednictvím formuláře přístupného na stránkách Národní knihovny, případně zasláním tištěného formuláře poštou na adresu DILIA. Odkaz na elektronický formulář i tiskový formulář naleznete níže.

více ...

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA - PRO UŽIVATELE - knihovny

Elektronické dodávání dokumentů (EDD)

20. 01. 2009

DILIA a Národní knihovna ČR (NK) uzavřely kolektivní smlouvu na tzv. elektronické dodávání dokumentů (EDD). Na základě této smlouvy DILIA poskytuje knihovnám zastupovaným NK licenci k tzv. elektronickému sdělování děl.

více ...

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA - PRO UŽIVATELE - knihovny

aktuality

- Rozúčtovací řád pro Valnou hromadu 2009
- Nominujte na Cenu E.Schorma do 31.března 2009!
- Nový překlad a čtení hry rakouského autora
- Vyrovnání s Google
- Speciální díl 8@8 v rámci Festivalu Transteatral

synopse her

- RIDDANCE
- SLOVENSKÝ INŠTITÚT. JEDNA KOMÉDIA.
- SANS À TOUT... ANEB HRA NA VYLOUPENÍ BANKY
- ČTYŘLÍSTEK
- RYBY NEUMÍRAJÍ NA ZASTAVENÝ DECH
- Všechny synopse
- Hledat v synopsích
- Medailonky dramatiků

nabídka knižních titulů pro nakladatele

- Looking for Alaska
- Listen to the Trees
- A Girl Made of Dust
- Condor Blues
- The Sin Eaters
- všechny tituly
- hledat v nabídce

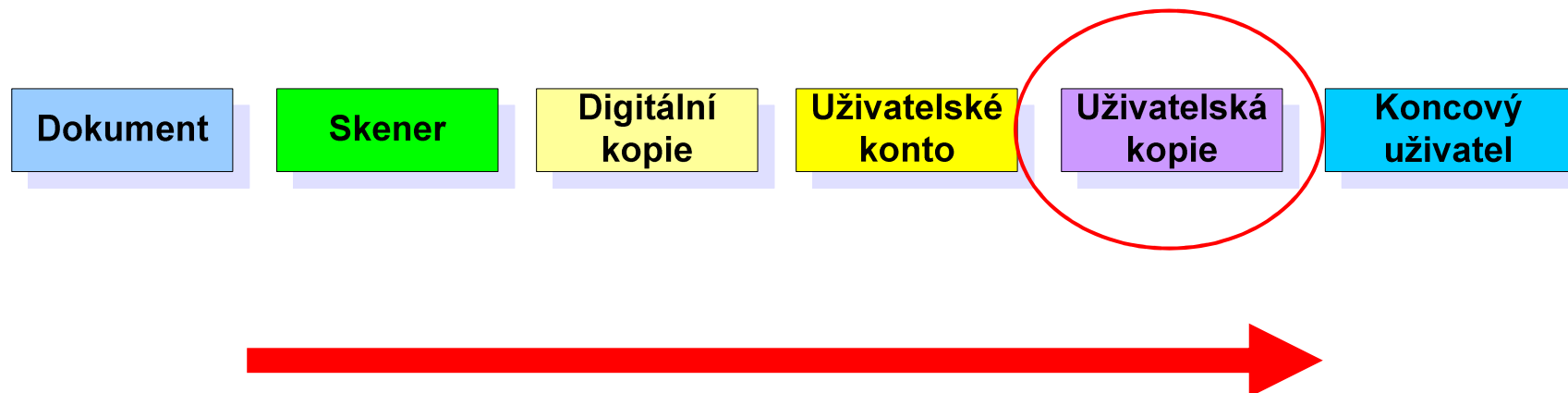
Start Microsoft Excel 3 Internet E... Články KMSpokynyČišt... EDDprocIKARO... Microsoft Power... 22:14

Co je elektronické dodávání dokumentů?

Definice elektronické dodávání dokumentů (TDKIV)
(electronic document delivery)

„Služba doručení plného textu dokumentu v elektronické podobě“

**Přenos digitální kopie
pomocí internetu**

Proč byla smlouva uzavřena

- Dosavadní režim služby EDD byl v rozporu s AZ**
- Knihovny ani jiné instituce nemají zákonnou licenci na zhotovování digitálních kopií autorsky chráněných děl a jejich šíření po internetu**
- Pokud trvají majetková práva, lze digitální kopii díla zhotovit pouze se souhlasem držitelé práv (autora, vydavatele...) nebo podmínek definovaných v §37, odst. 1**
- Novela AZ z roku 2006 - možnost uzavření kolektivní licenční smlouvy na službu EDD - §101, odst.9f**

Shrnutí - jaké licence mají knihovny

§ 30a - Rozmnožování na papír nebo na podobný podklad

§ 37 Knihovní licence, odst. 1

- a) zhotovit rozmnoženinu díla pro své archivní a konzervační potřeby,
- b) zhotovit rozmnoženinu díla, jehož rozmnoženina byla poškozena nebo ztracena,
- c) Zhotovit rozmnoženinu díla, které je součástí sbírek knihovny
 - ❖ Nelze zpřístupnit formou sdělování veřejnosti (internet)
 - ❖ Pouze prostřednictvím k tomu určených technických zařízení
 - ❖ Umístěných v objektech knihovny
 - ❖ Zamezit uživatelům zhotovení digitální rozmnoženiny díla
 - ❖ Je možno zhotovit tištěnou rozmnoženinu
 - ❖ Užití není předmětem prodejních nebo licenčních podmínek
 - ❖ Pouze jednotlivcům ze strany veřejnosti
 - ❖ Výhradně pro účely výzkumu nebo soukromého studia takových osob

Alternativy pro dodávání kopií

- Běžné nebo expresní dodání tištěné kopie - poplatek 0,20 Kč za kopii + poštovné**

- Dodání prostřednictvím faxu – poplatek 0,20 Kč za kopii + poplatek za telefon**

- Elektronické dodávání dokumentů – smlouva s Dilia**

Na co se licence EDD nevztahuje

- Na zhotovování papírových rozmnoženin
- Na meziknihovní výpůjční služby (vnitrostátní, mezinárodní)
- Na meziknihovní reprografické služby (vnitrostátní, mezinárodní)
- Na využívání licencovaných el. informačních zdrojů. Zde se knihovny řídí podmínkami licence
- Na šíření volných děl a dokumentů, které nejsou autorskými díly

Na co se licence EDD nevztahuje

Na elektronické sdělování

- ❖ počítačových programů,
- ❖ zvukových a zvukově obrazových záznamů děl,
- ❖ vydaných notových záznamů díla hudebního či hudebně dramatického

Na autorská díla, u kterých si nositel práva elektronické sdělování zakázal

- ❖ Tzv. vyloučení

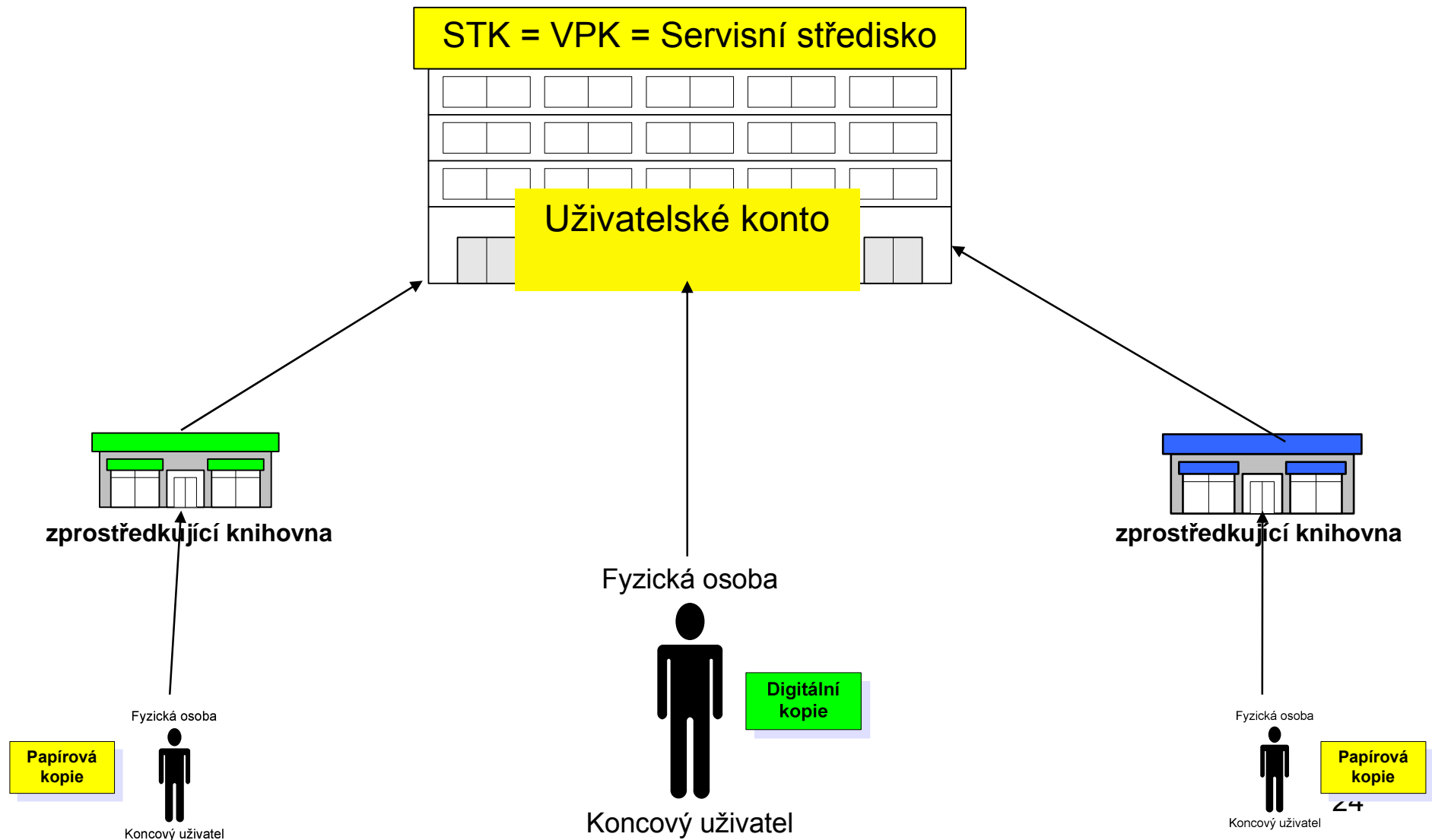

Knihovny a jejich role v EDD

- ❑ Zastupovaná knihovna = všechny knihovny – smlouva platí pro všechny knihovny
- ❑ Servisní středisko, např. VPK = STK, NK ČR, NPK
 - ❖ Zhotovitel kopie
 - ❖ Provozovatel uživatelských kont
 - ❖ Subjekt hlášení o službě EDD + placení odměny Dilia
- ❑ Knihovna – člen společenství knihoven, zhotovitel kopie, zprostředkovatel kopie + placení odměny Dilia
- ❑ Knihovna - člen společenství knihoven, zprostředkovatel kopie

Zprostředkující úloha knihoven

Hlavní principy smlouvy

- Licence se vztahuje na zhotovení elektronické rozmnoženiny a na elektronické sdělování děl, která již byla se souhlasem nositele práv **zveřejněna** (vydána) a jsou **chráněna** autorským právem.
- Hranice pro volná díla = 100 let
 - ❖ **Dokládá uživatel, důvěryhodný zdroj**

Hlavní principy smlouvy

- ❑ Licence se vztahuje na autory (držitelé práv) zastupované Dilia a dále na další **nezastupované autory**, pokud službu EDD nezakáže.
 - ❖ **Domácí a zahraniční**
- ❑ Licence je omezena na území ČR
 - ❖ **Rozhodující je, že uživatel je registrovaným uživatelem knihovny a má pracovní či studijní vazbu na instituci v ČR**
 - ❖ **Nerozhoduje národnost či státní příslušnost uživatele**
 - ❖ **Nerozhoduje místo, ze kterého se služba EDD objednává**

Hlavní zásady

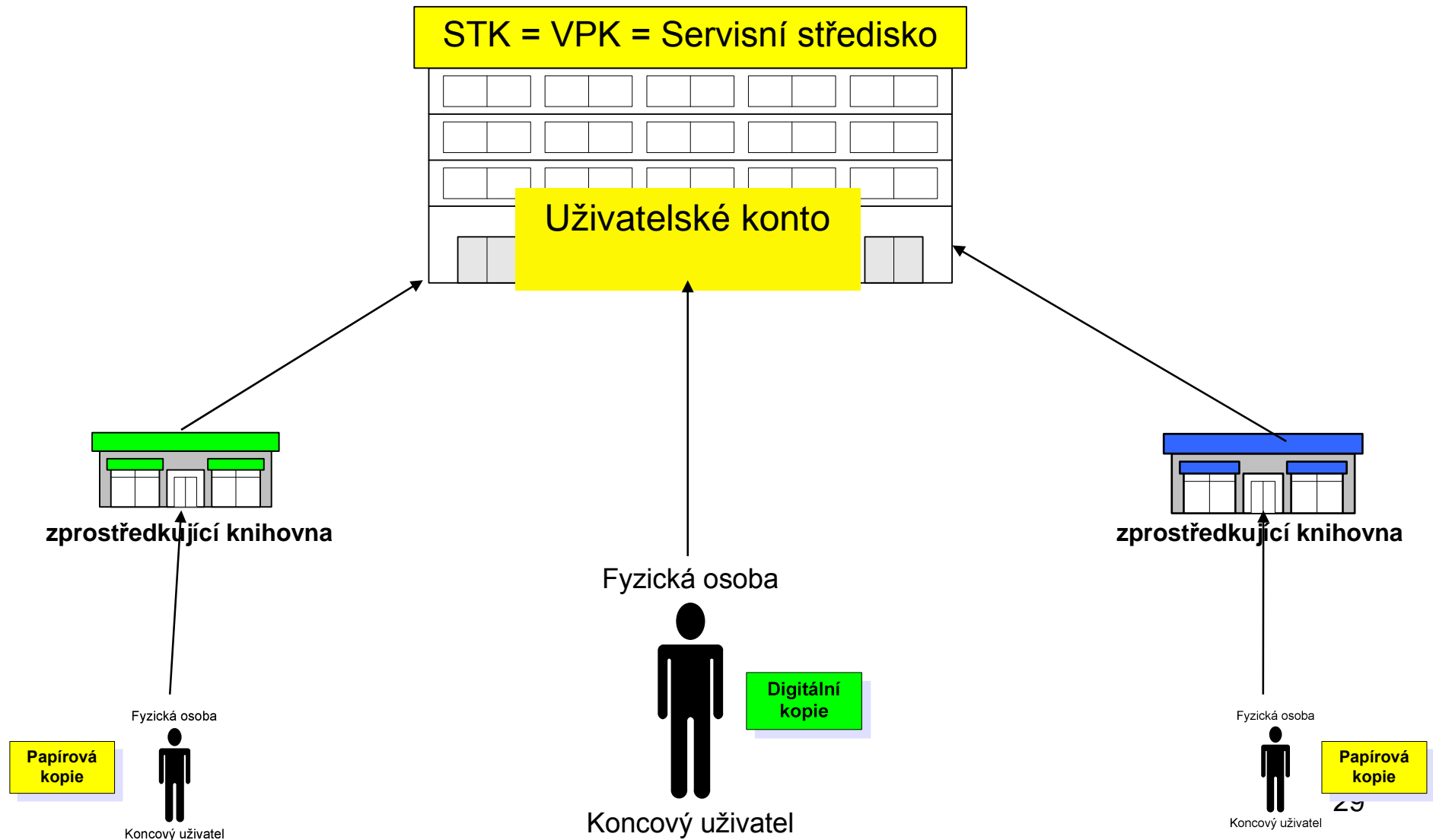
- ❑ Dodržovat „Pravidla pro poskytování EDD“
- ❑ EDD poskytovat na základě písemné „Smlouvy o užívání služby EDD“ mezi knihovnou a koncovým uživatelem.
 - ❖ **Vzorová smlouva**
 - ❖ **Délka platnosti smlouvy**
- ❑ EDD poskytovat prostřednictvím **uživatelského konta**, tj. chráněný prostor na zabezpečeném serveru.
- ❑ Uživatelem EDD je pouze **fyzická osoba starší 18 let**

Nakládání s rozmnoženinou

- ❑ Uživatel nesmí rozmnoženinu dále rozmnožovat a šířit třetím osobám. Odpovídá za její zneužití
- ❑ Licence umožňuje zpřístupnění elektronické rozmnoženiny díla, a to výhradně za účelem pořízení jedné elektronické rozmnoženiny ve **formátu netextového souboru** (např. pdf, jpg) nebo jedné papírové rozmnoženiny koncovým uživatelem pro účely jeho výzkumu a soukromého studia.

Zprostředkující úloha knihoven

Podmínky licence

- El. rozmnoženina bude viditelně a neodstranitelně **označena.**
 - ❖ **Jedna nebo všechny strany?**
- V případě porušení závazku poskytne knihovna Dilia **součinnost a osobní údaje** o uživateli, zastaví poskytování služeb.
- Knihovna **odpovídá za škody**, které vznikly porušením smlouvy ze strany knihovny.
- Knihovna je povinna NK informovat o autorech, kteří vyloučili účinky smlouvy. Údaje o vyloučení předá NK Dilia

Sazebník odměn

Články, výňatky z knih, učebnic apod.	15,- Kč/stránka+DPH
Max. za 1 objednávku	100,- Kč+DPH

- Odměna je stanovena za jednu stránku předlohy.
- Jednou objednávkou se rozumí jedna el. nebo tisková rozmnoženina jednoho díla nebo jeho části. U knižních vydání literárních děl ve formě románu, novely, souboru povídek, básnické sbírka apod. a u vědeckých děl v knižní podobě, zejm. učebnic je prostřednictvím služby EDD umožněno poskytnutí pouze neúplného díla (výňatku), a to v maximálním rozsahu 25ti stran předlohy.

Ceny EDD v zahraničí

	Počet stran	Autorský poplatek	Kopie	Celkem	Kč	Poznámka
TU DELFT	10			6 EUR	168 Kč	
BLDS	článek			9,5 GBP	316 Kč	Ind. dohoda až 22 GBP
CISTI	článek			12,5 USD	291 Kč	
SUBITO	článek	4	6	10 EUR	280 Kč	
TIB Hannover	článek			7,5 EUR	210 Kč	
NTIS-Ariel	článek			9 USD	210 Kč	
NTIS	článek			11 USD	256 Kč	
Švýcarsko	článek			6 EUR	168 Kč	
Francie	článek	4 - 50 EUR			112-1400	Ind. dohoda 32

Příležitosti a problémy služby EDD

- ❑ Poskytování služby EDD je v současné době legální a v souladu s autorským zákonem
- ❑ Služby EDD jsou velmi drahé
 - ❖ je možno je dotovat?
 - ❖ používat fax?
- ❑ Zvýšení administrativní náročnosti – vykazování bibliografických údajů
- ❑ Knihovní systémy neumí pracovat s uživatelskými konty pro EDD

Děkuji za pozornost!

vit.richter@nkp.cz